

Vergaderjaar 1993-1994

23 492

Wijziging van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren

Nr. 5

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 8 februari 1994

Paragraaf a. Procedurele gang van zaken

Met waardering hebben wij kennisgenomen van het feit dat de aan het woord zijnde fracties door het uitbrengen van een verslag hebben getoond aan een vlotte behandeling van het wetsvoorstel houdende wijziging van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO) te willen meewerken.

De leden van de fracties van het CDA, de PvdA, de SGP en de RPF merkten op dat dit wetsvoorstel wel in een zeer laat stadium de Tweede Kamer der Staten-Generaal had bereikt, zeker als de wet in werking zou moeten treden met ingang van 1 januari 1994. Zij vroegen waarom dit wetsvoorstel niet eerder is ingediend terwille van een zorgvuldige behandeling. De leden van de PvdA-fractie opperden in dit licht de inwerkingtreding niet vast te stellen op 1 januari 1994, maar op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. De leden van de PvdA-fractie vroegen in hoeverre de vertraging kan worden toegerekend aan de advisering door het Overlegorgaan Water- en Noordzee-aangelegenheden. Zij vroegen in dit verband naar de datum van de adviesaanvraag, de datum waarop is geadviseerd en de wettelijke plicht tot advisering. De leden van de VVD-fractie informeerden naar de verhoudingen in het overlegorgaan over dit wetsvoorstel. De leden van de SGP-fractie en het lid van de RPF-fractie vroegen ook in financiële zin naar de gevolgen van een latere datum van inwerkingtreding. Voorts vroeg het lid van de RPF-fractie of de tariefstijging nu met terugwerkende kracht wordt ingevoerd, en wanneer de vrijstelling voor rioolwaterzuiveringsinrichtingen in werking zal kunnen treden.

Het volgende overzicht kan de totstandkoming van het wetsvoorstel en de termijnen die daarbij zijn aangehouden, verduidelijken.

oktober 1992

Mondelinge behandeling in de Tweede Kamer der Staten-Generaal van het voorstel tot wijziging van de WVO (Kamerstukken II 1992/93, 22 194), teneinde een heffing in te stellen op de lozing van enkele zware metalen,

waarbij een motie werd ingediend gericht op gedeeltelijke vrijstelling van rioolwaterzuiveringsinrichtingen (Kamerstukken II 1992/93, 22 194, nr. 23). Vervolgens werd de motie aangehouden en het wetsvoorstel aanvaard (Stb. 1992, 702).

maart 1993

UCV van de Vaste commissie voor verkeer en waterstaat van de Tweede Kamer over het regeringsstandpunt betreffende het rapport van de Commissie onderzoek financieringsstelsel waterbeheer, kort veelal aangeduid met Commissie-Zevenbergen. Daarbij kwam de motie weer ter sprake.

27 april 1993

Aanvaarding van de motie.

april-juni 1993

Ambtelijke voorbereiding van het wetsvoorstel en interdepartementale afstemming.

28 april 1993

Verzoek aan het Overlegorgaan Water- en Noordzee-aangelegenheden om het wetsvoorstel te bespreken. Aangezien dit parallel aan de ambtelijke afronding van het wetsvoorstel is gebeurd, heeft deze advisering niet tot vertraging geleid. De wettelijke plicht tot het vragen van dit advies is afgeleid uit artikel 31 van de Wet van 12 maart 1992, houdende instelling van een Raad voor verkeer en waterstaat (Stb. 1992, 146). Hierin is bepaald dat de Minister van Verkeer en Waterstaat in een overlegorgaan van deze raad beleidsvoornemens aan de orde kan stellen met betrekking tot het terrein waarvoor het overlegorgaan is ingesteld. Dit wetsvoorstel kwam daarvoor in aanmerking, gelet op de belangen van verschillende maatschappelijke organisaties die in het Overlegorgaan Water- en Noordzee-aangelegenheden zijn vertegenwoordigd. Het opmaken van het rapport van bevindingen is niet aan een termijn gebonden.

16 juni 1993

Het Overlegorgaan Water- en Noordzee-aangelegenheden rapporteert; er blijkt verdeeldheid over de voorgestelde gedeeltelijke vrijstelling van heffing voor rioolwaterzuiveringsinrichtingen. De Unie van Waterschappen acht het wetsvoorstel op dit punt teleurstellend en onacceptabel, omdat slechts is gekozen voor een 15%-vrijstelling. Het VNO/NCW is daarentegen, met steun van het Landbouwschap en de ANWB, principieel tegen een vrijstelling. De Stichting Natuur en Milieu en de Stichting Maritiem Onderzoek konden zich vinden in de voorgestelde 15%-vrijstelling. Met het voorgestelde tarief voor 1994 konden alle partijen met uitzondering van het VNO/NCW en het Landbouwschap, instemmen. Laatstgenoemde partijen konden alleen met de verhoging van het tarief instemmen voor zover de verhoging geen gevolg is van de 15%-vrijstelling.

4 augustus 1993

Aanbieding wetsvoorstel aan de Raad van State voor advies.

9 november 1993

15 november 1993

Aanbieding wetsvoorstel aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Uit dit overzicht moge blijken dat bij de voorbereiding van dit wetsvoorstel vooral de periode van besluitvorming in de Tweede Kamer over de financiering van het waterbeheer en de advisering door de Raad van State veel tijd hebben gevegd.

Verder merken wij over de gevolgde procedure nog het volgende op. Inmiddels is de beoogde datum van inwerkingtreding (1 januari 1994) gepasseerd. Dit heeft een inkomstenderving van f 43 mln op jaarbasis tot gevolg. In de bijgevoegde nota van wijziging wordt een inwerkingtreding met ingang van 1 april 1994 voorgesteld, waarbij aan de gedeeltelijke vrijstelling van heffing voor rioolwaterzuiveringsinrichtingen terugwerkende kracht tot 1 januari 1994 wordt verleend. De eerste ondertekenaar merkt daarbij wel op dat met het oog op de uitvoerbaarheid in wezen slechts twee data in aanmerking komen. In verband met het opleggen van aanslagen voor de WVO-heffing verdient het verre de voorkeur met kalenderjaren te werken. Dit zou dan leiden tot een inwerkingtreding op 1 januari 1995. Om de in de begroting van Verkeer en Waterstaat voor 1994 vastgelegde inkomsten te kunnen verwerven, zou moeten worden gestreefd naar inwerkingtreding per 1 april 1994. De hieruit voortvloeiende uitvoeringstechnische problemen zijn niet onoverkomelijk. Rond die datum worden aan de heffingsplichtigen de gebruikelijke voorlopige aanslagen verstuurd, waarbij dan rekening kan worden gehouden met de tariefwijziging.

De leden van de PvdA-fractie vroegen of bij een wettelijke plicht tot het vragen van advies aan anderen dan de Raad van State is geregeld dat de adviestertermijn aan een maximum kan worden gebonden.

In geval er in de wet een plicht wordt opgenomen tot het vragen van advies, kan tevens worden bepaald dat binnen een bepaalde termijn advies dient te worden uitgebracht. Het bestuursorgaan dat advies heeft gevraagd, kan vervolgens bij het uitblijven van tijdige advisering overgaan tot de volgende procedurele stap. Zonder wettelijke regeling kan dezelfde gedragslijn worden gevolgd, als het bestuursorgaan een redelijke termijn voor de advisering heeft opgegeven, doch na het verstrijken van die termijn geen advies is uitgebracht.

Paragraaf b. Te bekostigen subsidieprogramma

De leden van de CDA-, de VVD- en de SGP-fractie gaven in overweging de uitkeringen op basis van de Uitkeringsregeling bestrijding verontreiniging rijkswateren (UKR) te verlagen en het programma bij te stellen. De leden van de CDA-fractie en de PvdA-fractie opperden voorts versnelde beëindiging van deze regeling. Zo zou de lastenstijging kunnen worden beperkt en zou tevens wellicht in één keer op een 50%-vrijstelling van heffing voor rioolwaterzuiveringsinrichtingen kunnen worden overgegaan. De leden van de PvdA-fractie vroegen tevens in hoeverre een eerdere intrekking van de UKR dezelfde bedrijven zou benadelen die zullen worden getroffen door de tariefstijging.

Wij merken hierover op dat alle belanghebbenden in de gelegenheid zijn gesteld om projecten voor de UKR aan te melden en principeplannen in te dienen. De reacties hierop zijn in de Staatscourant gepubliceerd met de mededeling dat de desbetreffende projecten voor subsidiëring op grond van artikel 4 van de UKR in aanmerking komen. In dit licht zou intrekking van de UKR in strijd zijn met het rechtszekerheids- en vertrou-

wensbeginsel. Wel valt binnen redelijkheidsmarges te denken aan temporisering van het verstrekken van bijdragen. Tegen deze achtergrond voelen wij niet voor intrekking van de UKR. Teneinde de tariefsverhoging te beperken stellen wij voor het subsidietempo te vertragen, waardoor niet het totaal van de uit te keren bedragen wordt verlaagd, maar waardoor de lasten wel over meer jaren, naar verwachting 5 jaar, worden gespreid. In samenhang hiermee kan de bouw van zuiveringstechnische werken ook enige jaren vertraging oplopen. De temporisering zal mede vorm worden gegeven door enkele bepalingen in de UKR te wijzigen teneinde de langere looptijd van de regeling vast te leggen. Ook zal in de meerjarencijfers voor de UKR rekening worden gehouden met het feit dat in sommige gevallen rente zal moeten worden vergoed. De financiële ruimte die door de temporisering ontstaat, willen wij niet benutten om in één keer over te gaan naar een 50%-vrijstelling van heffing voor rioolwaterzuiveringsinrichtingen. Dan zouden namelijk de totale kosten voor de industrie weer fors toenemen, hetgeen in strijd zou zijn met de belangen van kostenbeheersing, werkgelegenheid en de internationale concurrentiepositie van de Nederlandse industrie.

Naar verwachting zullen de subsidies op grond van de UKR voor circa de helft worden verstrekt aan bedrijven en voor circa de helft aan bestuursorganen, belast met de actieve zorg voor de kwaliteit van het oppervlaktewater. Dit zijn dezelfde groepen die worden getroffen door een tariefsverhoging. In individuele gevallen zullen de betalingen aan heffingen en de ontvangsten van uitkeringen verschillen.

Paragraaf c. Tariefstijging, lastenontwikkeling en daarmee samenhangende gevolgen

De leden van de CDA-fractie waren verbaasd over de forse stijging van het tarief van f 45,50 naar f 64 per inwonerequivalent respectievelijk vervuilingseenheid. Zij vroegen of een dergelijke stijging niet in strijd is met de alom gehuldigde opvatting om te komen tot kostenbeheersing in het Nederlandse bedrijfsleven in verband met de werkgelegenheids-situatie. Ook de leden van de VVD-fractie achtten deze stijging buitenproportioneel en eigenlijk onaanvaardbaar. Zij vroegen naar de gevolgen van deze stijging voor de burgers en voor het, op de internationale markt concurrerende, bedrijfsleven. Ook het lid van de RPF-fractie vroeg aandacht voor de positie van het bedrijfsleven. Tevens vroegen de leden van de VVD-fractie hoe deze stijging zich verhoudt met het werkgelegenheidsbeleid van de regering, juist in een tijd van recessie en sterk oplopende werkloosheid.

Wij merken hierover op dat reeds in een vroegtijdig stadium de eerste ondertekenaar van dit wetsvoorstel de Tweede Kamer de gevolgen voor de hoogte van de WVO-heffing heeft geschetst in geval van een gedeeltelijke vrijstelling van rioolwaterzuiveringsinrichtingen. In dit verband wijzen wij op de brief die de eerste ondertekenaar op 19 februari 1993 reeds zond (Kamerstukken II 1992/93, 22 728, nr. 3). Ook in het kader van de UCV op 11 maart 1993 (Kamerstukken II 1992/93, 22 728) is een discussie gevoerd over de hoogte van deze heffing in relatie tot de uitvoering van genoemde motie. In dit verband wijst de eerste ondertekenaar op de brief van 24 maart 1993, met daarin de volgende passage «Met een 50%-vrijstelling van de heffing voor de lozing van effluënten van rioolwaterzuiveringsinrichtingen zou dit voor 1994 naar verwachting een tariefsverhoging tot circa f 79 per inwonerequivalent respectievelijk vervuilingseenheid betekenen». Vooral omdat wij deze stijging in het kader van de door de leden van de CDA-fractie genoemde kostenbeheersing, te abrupt achtten, hebben wij in het onderhavige wetsvoorstel voorgesteld de in de betreffende motie vastgelegde vrijstelling geleidelijk te verlenen. In dit licht kan de CDA-fractie zich niet verbazen over het in dit wetsvoorstel

opgenomen tarief van f 64. De eerste ondertekenaar is daarmee juist de CDA-fractie tegemoet gekomen door – met het oog op kostenbeheersing voor de industrie – de aanvankelijke stijging van het tarief zodanig te beperken dat het uit de eerdergenoemde motie voortvloeiende tarief van f 79 wordt teruggebracht tot f 64. De enige mogelijkheid om de tariefstijging verder te beperken is een temporisering van het programma van uitgaven in het kader van de Uitkeringsregeling bestrijding verontreiniging rijkswateren. Ter tegemoetkoming aan de bezwaren inzake de forse tariefstijging en ter uitvoering van het begrotingsamendement van de leden Van der Vaart en Reitsma (Kamerstukken II 1993/94, 23 400 XII, nr. 34) stellen wij in de nota van wijziging voor de tariefstijging voor 1994 te beperken tot een stijging van f 45,50 naar f 55. Grofweg moet de helft van deze heffing worden opgebracht door burgers, via aan rioolwaterzuiveringsinrichtingen op te leggen heffing. De andere helft moet worden opgebracht door het bedrijfsleven. Veelal betreft dit grote en op de internationale markt opererende bedrijven. Daarmee menen wij dat goed rekening is gehouden met de door de leden van de CDA- en de VVD-fractie alsmede het lid van de RPF-fractie gevraagde kostenbeheersing voor burgers en bedrijven en het door de leden van de VVD-fractie gememoreerde belang van werkgelegenheid.

Paragraaf d. Tarieven in de jaren na 1994, alsmede de gedeeltelijke vrijstelling

De leden van de CDA-fractie vroegen een toelichting op de stapsgewijze opbouw van de vrijstelling van heffing voor rioolwaterzuiveringsinrichtingen. De leden van de PvdA-fractie vonden het ongewenst wel deze reductie thans in de wet vast te leggen voor 1995 en 1996, indien niet alsnog wordt gekozen voor een aanvullende bepaling met verhoogde tarieven voor 1995 en 1996. Zij waren ook benieuwd naar de financiële problemen die anders zouden kunnen ontstaan. De leden van de VVD-fractie vroegen waarom ten aanzien van de in het wetsvoorstel opgenomen stapsgewijze vrijstelling is afgeweken van hetgeen is neergelegd in de motie Reitsma/Van der Vaart (Kamerstukken II 1992/93, 22 194, nr. 23). Tevens vroegen zij of de regering de mening van de Unie van Waterschappen deelde dat hiermee dan inbreuk wordt gepleegd op het compromis van het rapport van de Commissie-Zevenbergen. De leden van de SGP-fractie vroegen om heroverweging van de voorgestelde stapsgewijze vrijstelling, omdat dit niet tot een daling van lasten voor beheerders zal leiden; dat achtten zij in strijd met de aanbeveling van de Commissie-Zevenbergen. Het lid van de RPF-fractie vroeg in hoeverre met de voorgestelde stapsgewijze vrijstelling nu is tegemoet gekomen aan de wens van de Tweede Kamer terzake. De leden van de SGP-fractie vroegen nader toe te lichten in hoeverre de voorgestelde tariefstijging absoluut onvermijdelijk is en waarom niet een meer gefaseerde stijging van de tarieven, met spreiding over meerdere jaren tot de mogelijkheden behoort. Tevens vroegen deze leden naar de beleidsmatige gevolgen van een meer gefaseerde verhoging van de tarieven.

Wij merken hierover op dat een stapsgewijze opbouw van de gedeeltelijke vrijstelling van heffing voor rioolwaterzuiveringsinrichtingen, zoals in dit wetsvoorstel is voorgesteld, in de geest is van de motie Reitsma/Van der Vaart (Kamerstukken II 1992/93, 22 194, nr. 23) en bovendien als gunstig neveneffect heeft dat de financiële gevolgen voor het bedrijfsleven beperkt blijven. Dit is ook de reden waarom de regering op dit punt het door de leden van diverse fractie gememoreerde advies van de Commissie-Zevenbergen niet heeft overgenomen, zoals verwoord in het regeringsstandpunt financiering waterbeheer (Kamerstukken II 1992/93, 22 728). Aan de wens van de leden van de PvdA-fractie om thans reeds inzicht te krijgen in de tariefsontwikkeling in 1995 en in 1996, komen wij

tegemoet door via een nota van wijziging de tarieven voor die jaren thans reeds in de wet vast te leggen. Bij de berekening van het tarief voor deze jaren zijn wij ervan uit gegaan dat alleen de inkomstenderwing als gevolg van vrijstelling van heffing in dat jaar wordt gecompenseerd in de tariefstelling. Andere financiële gevolgen vinden hun weerslag in een beperking van uitgaven in die jaren. Daarmee worden feitelijk de totale inkomsten in de jaren 1995 en 1996, in lijn met het begrotingsamendement terzake, bevroren op het niveau van 1993. Concreet houdt dit in dat voor 1995 het tarief f 60 per inwonerequivalent (ie)/ vervuilingseenheid (ve) bedraagt en per 1996 f 65 per ie/ve. Hiermee wordt tevens een meer gefaseerde verhoging van de tarieven bereikt. Het gevolg hiervan is dat het programma van uitgaven wordt getemporeerd, hetgeen er toe kan leiden dat de bouw van zuiveringstechnische werken door waterkwaliteitsbeheerders en bedrijven vertraging oploopt.

Paragraaf e. Stuwmeer

De leden van de CDA-fractie waren van oordeel dat het zogenaamde WVO-stuwmeer aangesproken kan worden om de in het wetsvoorstel opgenomen forse tariefstijging te voorkomen. De leden van de VVD-fractie vroegen wie de beheerder is van dit stuwmeer, op welke wijze dit stuwmeer wordt beheerd, of de gelden worden belegd en of er rente wordt ontvangen. De leden van de D66-fractie vroegen hoeveel middelen hierin nog aanwezig zijn, een overzicht van hetgeen in dit stuwmeer terecht kwam en wat daarmee is bekostigd. Tevens vroegen deze leden of de overschotten niet worden verrekend met de betalers van de heffingen. Tenslotte vroegen deze leden waarop de verwachting is gebaseerd dat in 1994 f 68,1 mln meer zal worden uitgegeven dan dat jaar aan WVO-heffingen zal worden opgebracht.

De eerste tien jaren van de WVO overtroffen de opbrengsten van de heffing de uitgaven. Omdat de WVO-heffing een bestemmingsheffing is werd het surplus toegevoegd aan het zogenoemde «WVO-stuwmeer». Dit «stuwmeer» was evenwel fictief, want in werkelijkheid kwam het jaarlijkse surplus ten goede aan het financieringstekort. Vanaf 1982 sloeg het jaarlijkse WVO-surplus om in een tekort. Dit jaarlijkse tekort werd toen systematisch ten laste van het financieringstekort gebracht. Omwille van een betere beheersing van de rijksbegroting is op een bepaald moment met het Ministerie van Financiën overeengekomen om het «stuwmeer» in een meerjarige confrontatie van uitgaven en ontvangsten «uit te keren». Dit moment was de vaststelling van de Nota verontreinigingsheffing in de toekomst (Kamerstukken II 1990/91, 21 250, nr. 7). In deze nota is tot en met het jaar 2000 een confrontatie van uitgaven en ontvangsten opgenomen, waarin het op dat moment aanwezige «stuwmeer» (f 260 miljoen) geheel werd uitgeput. Sindsdien heeft de eerste ondertekenaar de taak om elke afwijking van het toen meerjarig geraamde verschil tussen uitgaven en ontvangsten binnen de eigen begroting op te vangen, hetzij door aanpassing van de tarieven, hetzij door aanpassing van de uitgaven. Een overzicht van het stuwmeer is opgenomen als bijlage 1 bij deze nota. Eind 1993 bedroeg het saldo f 98,5 mln. Om een nog grotere stijging van het tarief in 1994 te vermijden is voor dit jaar begroot dat van het resterende saldo f 68,1 mln in dit jaar zal worden ingezet. Hiermee blijft het resterende saldo beschikbaar om in volgende jaren in te zetten. Een nog grotere inzet van het saldo in 1994 zou er toe leiden dat alle uitgaven na 1994 moeten worden gecompenseerd met (verhoging van) het tarief.

Paragraaf f. Lozingen op zout water

De leden van de CDA-fractie wilden graag een nadere motivering waarom het zout-watertarief met f 1,50 moet worden verhoogd. Zij vroegen zich af of de uitgaven ten aanzien van uit te trekken bedragen voor zoute wateren, deze verhoging rechtvaardigen. De leden van de VVD-fractie vroegen door wie is aangedrongen op afschaffing van dit tarief. Zij vroegen of het niet logisch was een lager tarief vast te stellen voor deze wateren, omdat lozing op zout water minder milieuproblemen met zich mee zou brengen. Tevens vroegen deze leden een overzicht van de lozers op de zoute wateren en van de financiële gevolgen voor deze lozers. De leden van de D66-fractie vroegen naar de extra inkomsten van het laten vervallen van het aparte zout-watertarief en of hiermee in de ramingen reeds rekening is gehouden.

De verhoging van het zout-watertarief met f 1,50 extra per jaar betreft een ontwikkeling die met ingang van 1991 in gang is gezet. Hiermee wordt bereikt dat een zelfde tarief geldt voor de zoute en de overige oppervlaktewateren. Het gelijktrekken van de tarieven, zoals is aangekondigd in de nota De verontreinigingsheffing rijkswateren in de toekomst (Kamerstukken II 1990/91, 21 250, nr. 7), vindt zijn oorsprong in het uitgangspunt dat bij een zorgvuldig beheer van oppervlaktewater er geen aanleiding bestaat met betrekking tot zoute wateren een ander beheer tegen andere kosten te voeren dan voor de overige oppervlaktewateren. Tabel 1 geeft een overzicht van de lozingen op zout oppervlaktewater en van de financiële gevolgen van deze extra verhoging van het tarief voor de desbetreffende lozers. Deze extra inkomsten zijn reeds verwerkt in de ramingen.

Tabel 1. Lozingen op zoute oppervlaktewateren en financiële gevolgen (in guldens) van de extra tariefstijging ter grootte van f 1,50 voor deze wateren

Lozing	Aantal inwoner-equivalenten (1993)	Financiële gevolgen lozers/extra inkomsten
Rioolwaterzuiveringsinrichtingen	590 000	880 000
Industrie	120 000	180 000
Totaal	710 000	1 060 000

Paragraaf g. Overige opmerkingen

De leden van de CDA-fractie stelden de vraag of het niet door laten gaan van de voorgestelde fosfaatheffing een rechtvaardiging kan zijn voor het verhogen van het tarief voor zuurstofbindende en andere stoffen.

Wij menen dat dit wel het geval is omdat ondanks het niet door gaan van de heffing op fosfor (waarvan de opbrengst was geraamd op circa f 7 mln), de kosten van het waterkwaliteitsbeheer van de rijkswateren wel worden gemaakt. Deze kosten kunnen slechts in rekening worden gebracht aan de vervuilers via de heffing op zuurstofbindende en op andere stoffen. Overigens merken wij hierbij op dat de kosten die het Rijk maakt ten gevolge van de lozing van fosfor op rijkswater, ook worden veroorzaakt door degenen die zuurstofbindende en andere stoffen lozen. Met andere woorden, de groep lozers van fosfor valt vrijwel samen met de groep lozers van zuurstofbindende en andere stoffen.

De leden van de PvdA-fractie wensten te worden ingelicht over het voornemen de WVO-heffing uit te breiden met extraheerbare organohalogenverbindingen. Is het juist, zo vroegen deze leden, dat in het bijzonder

één inrichting voor de vervaardiging van epichloorhydrine daardoor zo zwaar zou worden belast dat stopzetting van de productie moet worden verwacht, zodat deze uitbreiding van de WVO-heffing niets zou opbrengen? Tevens vroegen deze leden of de maatstaf voor zwarte-lijststoffen zou worden gevolgd of die voor grijze-lijststoffen. Ook vroegen deze leden welke maatstaf redelijk zou zijn indien primair wordt gekeken naar de relatieve hoogte van de milieukwaliteitsdoelstellingen.

Wij merken op dat de kosten van het Rijk in het waterkwaliteitsbeheer steeds minder verband houden met de lozing van zuurstofbindende stoffen en in toenemende mate met de lozing van zware metalen en organische microverontreinigingen, waartoe de organohalogeenvverbindingen behoren. Teneinde meer aansluiting te verkrijgen tussen enerzijds de maatstaf van de heffing en anderzijds de besteding van de heffings-opbrengst, is de lozing van zware metalen met ingang van 1 januari 1993 onder de rijksheffing gebracht (Stb. 1992, 702). In verband met het leggen van een zo duidelijk mogelijke relatie tussen heffing en besteding heeft de Commissie-Zevenbergen in haar rapport voorts aanbevolen tevens een heffing op de lozing van organische microverontreinigingen in te voeren, waarvoor als maatstaf de extraheerbare organohalogeenvverbindingen (EOX) zouden kunnen worden genomen. In het op 25 augustus 1992 aan de Tweede Kamer aangeboden regeringsstandpunt (Kamerstukken II 1991/92, 22 728, nr. 1) is met deze gedachte ingestemd. Een voorstel tot wijziging van de WVO ter zake is in voorbereiding; het heeft onze voorkeur over dit onderwerp het gemeen overleg te voeren aan de hand van een desbetreffend voorstel van wet.

De leden van de PvdA-fractie vroegen verder naar de ontwikkeling van de vervuilingswaarden, uitgesplitst in zwarte en grijze lijststoffen, voor de periode 1992-1998. Daarbij vroegen deze leden of in deze ontwikkeling enig effect aanwijsbaar is van de hoogte van de WVO-heffing.

Hiervoor verwijzen wij naar bijlage 2. Hierin is een overzicht gegeven van de ontwikkeling van het aantal inwoner-equivalenten en vervuilingseenheden alsmede een prognose hiervan voor de komende jaren. De hoogte van de heffing zal enig effect gehad hebben op de afname van ie/ve die uit dit overzicht blijkt. Primair zal deze afname echter zijn beïnvloed door de WVO-vergunningverlening en de daaruit voortkomende saneringsverplichtingen.

De leden van de PvdA-fractie vroegen waarom in artikel 19 a steeds de woorden «met ingang van» zijn opgenomen. Zij waren van oordeel dat de datum van inwerkingtreding volgt uit de inwerkingtredingsbepaling van het wetsvoorstel.

De soberder tekst die de vragenstellers voor ogen staat, is eveneens mogelijk; zo'n tekst bezit de schoonheid van de eenvoud. In de voorgestelde tekst ligt geen extra lading. Het is meer een kwestie van smaak. Het vermelden van zo'n datum wordt pas echt nodig, als het tarief met een reeks van elkaar in de tijd opvolgende bedragen zou worden vastgesteld. In dat verband wijzen wij erop dat ten aanzien van het onderdeel dat betrekking heeft op de reductie van het tarief voor rioolwaterzuiveringsinstallaties, een reeks is opgenomen.

De leden van de VVD-fractie vroegen waarom onderscheid wordt gemaakt tussen zuiveringsinstallaties van openbare lichamen en installaties van private eigenaren, hieraan toevoegend of dit geen strijd oplevert met het gelijkheidsbeginsel en voorts met het beginsel «de vervuiler betaalt».

Wij erkennen dat er veel overeenkomsten bestaan tussen de lozing vanuit elk van de beide soorten installaties. Wat de lozing van het effluent betreft bestaat er geen verschil en zo bezien doet zich de strijdigheid voor die de vragenstellers menen te signaleren. Toch zijn er in ruimer verband bekeken wel relevante verschillen. Bij de private zuiveringsinstallatie ligt de samenstelling van het in de installatie aan te voeren vervuilde water binnen de invloedssfeer van de eigenaar. Door zijn keuze van grondstoffen en produktiemethoden beïnvloedt hij immers de samenstelling van het aangevoerde water, en in het geval hij voor een ander zuivert, kan in een overeenkomst ter zake het nodige worden geregeld. Bij een rioolwaterzuiveringsinstallatie van een openbaar lichaam ligt de samenstelling van het aangevoerde water veel minder in diens invloedssfeer. Met andere woorden wat de lozing van het effluent betreft is er geen verschil, maar in ruimer verband bekeken blijft de private eigenaar vervuiler, terwijl het openbaar lichaam veeleer de vervuiling van anderen doorgeeft, die als de feitelijke vervuilers zouden kunnen worden beschouwd.

Voorts vroeg het lid van de RPF-fractie een reactie op de stelling dat het uiterst merkwaardig is dat niet een veel meer voor de hand liggend alternatief is onderzocht, namelijk beëindiging van de praktijk inzake het verleggen van lozingspunten en voorts of hiertoe reële mogelijkheden bestaan.

Wij merken hierover op dat de eerste ondertekenaar in het kader van de WVO feitelijk geen adequaat instrument heeft om, in verband met financiële overwegingen, eventuele verlegging van effluentlozingen van rioolwaterzuiveringsinrichtingen naar oppervlaktewateren in beheer van andere waterkwaliteitsbeheerders, tegen te gaan.

De leden van de D66-fractie vroegen of er nieuwe initiatieven worden ontplooid voor een heffing op fosfor, die voor 1992 niet is doorgegaan.

Wij ontplooiën thans geen nieuwe initiatieven voor uitbreiding van de heffingenmaatstaf met fosfor, omdat het overgrote deel van een dergelijke heffing zou moeten worden opgebracht door een tweetal grote lozers van deze stoffen, die een aanzienlijk deel van hun beschikbare financiële middelen moeten inzetten om deze lozingen in de periode tot 2000 zo veel mogelijk terug te dringen.

Het lid van de RPF-fractie vroeg nader aan te geven waarom in reactie op het advies van de Raad van State is afgezien van het gebruik van het woord «communaal».

Wij begrepen uit het advies van de Raad van State dat het woord «communaal» kan worden geïnterpreteerd als «gemeentelijk», hetgeen een te beperkte uitleg is van hetgeen in dit wetsvoorstel en in de bedoelde motie wordt beoogd. Vandaar dat wij het gebruik van dit woord hebben vermeden.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
J. R. H. Maij-Weggen

De Staatssecretaris van Financiën,
M. J. J. van Amelsvoort

Tarief (in guldens), opbrengst, uitkeringen en saldi (in miljoenen guldens) sinds 1971

Jaar	tarief zoet	tarief zout	opbrengst	uitkeringen	saldi
1971	2,00	—	17,5	0,9	16,6
1972	5,00	—	42,4	0,0	59,0
1973	7,00	2,00	65,0	23,4	100,6
1974	11,00	5,00	89,7	27,2	163,1
1975	13,00	7,00	99,3	58,0	204,4
1976	15,00	9,00	105,9	54,1	256,2
1977	17,00	11,00	126,1	51,7	330,6
1978	20,00	14,00	153,2	68,1	415,7
1979	21,75	15,75	162,8	104,3	474,2
1980	23,50	17,50	173,3	87,7	559,8
1981	24,50	18,50	160,0	135,0	584,8
1982	25,50	19,50	136,3	166,2	554,9
1983	26,50	20,50	119,3	150,1	524,1
1984	27,50	21,50	113,5	167,4	470,2
1985	28,50	22,50	112,4	188,3	394,3
1986	29,50	23,50	134,4	212,7	316,0
1987	30,50	24,50	131,4	146,4	301,0
1988	31,50	25,50	125,8	169,5	257,3
1989	32,50	26,50	104,3	134,8	226,8
1990	33,50	27,50	94,1	131,4	189,5
1991	39,50	35,00	109,2	139,9	158,8
1992	42,50	39,50	108,1	143,4	123,5
1993	45,50	44,00	112,5	137,5	98,5

Lozingen op rijkswater

Ontwikkeling aantal inwonersequivalenten (i.e.) en vervuilingseenheden (v.e.), uitgedrukt in miljoenen

		1992	1993	1994	1995	1998
Rioolwaterzuiveringsinrichtingen en overige, ongezuiverde lozingen van huishoudelijke aard	i.e.	1,6	1,5	1,2	1,1	1,1
	v.e. zwart	p.m.	0,02	0,01	0,01	0,01
	v.e. grijs	p.m.	0,09	0,09	0,09	0,07
	totaal	1,6+p.m.	1,61	1,3	1,2	1,18
Industrie	i.e.	1,1	1,03	1,02	0,9	0,9
	v.e. zwart	p.m.	0,08	0,06	0,05	0,03
	v.e. grijs	p.m.	0,19	0,17	0,15	0,10
	totaal	1,1+p.m.	1,3	1,25	1,1	1,03